

Kenderes Andrea

Polgári Jogi Tanszék

Témavezető: Vékás Lajos

AZ ÚJ KÖZÖS EURÓPAI ADÁSVÉTELI JOG JAVASLAT¹ BEMUTATÁSA – AZ EURÓPAI FOGYASZTÓVÉDELEM KÖVETKEZŐ ÁLLOMÁSA

Bevezetés

A gyengébb szerződéses alkupozícióban lévő fogyasztó magánjogi védelme ma már általánosan elfogadott. A sajátos védelmi szabályok elsősorban a szerződési jogban jelennek meg. Az Európai Közösségek jogalkotása ismételten szükségesnek tartotta, hogy a tagállamokat átvételre kötelező irányelvekben szabályozza a fogyasztó jogait, meghatározott tárgyú fogyasztói szerződésekben, illetve meghatározott szerződéskötési körülmények esetére.²

A szerződések létfontosságúak a vállalkozások működtetéséhez és a fogyasztók számára történő értékesítéshez.³ A szerződés a felek közötti megállapodást rögzíti, és sokféle kérdésre kiterjedhet, ideértve az áruk értékesítését és az olyan kapcsolódó szolgáltatásokat, mint a javítás vagy a karbantartás. Az európai belső piacon működő vállalkozások nagy számban használnak szerződéseket, amelyekre a különböző nemzeti szerződési jogok az irányadóak. A 27 eltérő nemzeti szabályozási rendszer növelheti a tranzakciós költségeket és a jogbizonytalanságot a vállalkozások számára, valamint a fogyasztói bizalom csökkenéséhez vezethet. Ez pedig elrettenheti a fogyasztókat a határokon átnyúló vásárlástól, illetve a vállalkozásokat a határokon átnyúló kereskedelemről. A kis- és középvállalkozások különösen érzékenyek a magas tranzakciós költségekre. Nincs ez így az Egyesült Államok belső piacán, ahol egy marylandi vállalkozás minden nehézség nélkül értékesítheti termékeit egy alaszki vevőnek.

¹ COM (2011) 635 végleges, 2011/0284(COD)

² VÉKÁS 2008, 756. o.

³ VÉKÁS 2001, 20. o.

Szabályozási előzmények

A 2001. évi közleményével a Bizottság széles körű nyilvános konzultációt tartott a szétagolt szerződési jogi rendszerről és arról, hogy ez hogyan akadályozza a határon átnyúló kereskedelmet.⁴ A fogyasztók és a vállalkozások javára szolgáló európai szerződési jog felé történő előrehaladás szakpolitikai választási lehetőségeiről szóló zöld könyv 2010. júliusi közzétételével a Bizottság nyilvános konzultációt indított, amelyben különböző szakpolitikai lehetőségeket vázolt fel azzal kapcsolatban, hogy hogyan erősíthető a belső piac az európai szerződési jog terén történő előrehaladás révén.

A Bizottság által létrehozott szakértői csoport 2011. május 3-án közzétette az európai szerződési jogra vonatkozó jövőbeli kezdeményezésről szóló megvalósíthatósági tanulmányát (IP/11/523). A Bizottság a megvalósíthatósági tanulmány elkészítése során konzultált az érdekelt felekkel és a polgárokkal, és 120 választ kapott.

A zöld könyvre⁵ válaszul az Európai Parlament a 2011. június 8-i állásfoglalásában kifejezte, hogy határozottan támogatja olyan jogi eszköz létrehozását, amely elősegíti a belső piac létrehozását és működését, és a kereskedők, a fogyasztók, valamint a tagállamok igazságszolgáltatási rendszerei javát szolgálná. 2011. június 8-án az Európai Parlament a Diana Wallis EP-képviselő saját kezdeményezésű jelentéséről szóló szavazás során (MEMO/11/236) támogatta a választható európai szerződési jogot.

Az Európa 2020 stratégia (IP/10/225)⁶ értelmében a Bizottság igyekszik elhárítani az egységes piacon fennálló akadályokat a gazdasági fellendülés beindítása érdekében. Ennek részét képezik az európai szerződési jog irányába tett lépések is. Az európai digitális menetrend⁷ felvázol egy választható európai szerződési jogi eszközt a szerződési jog szétagoltságának leküzdése és az e-kereskedelemben vetett fogyasztói bizalom fellendítése érdekében.

Ennek eredményeképp, 2011. október 11-én az Európai Bizottság közös európai adásvételi jogot javasolt, mely az uniós tagállamok, továbbá az Európai Parlament jóváhagyására vár, mely utóbbi már jelezte elsőpró támogatását. (IP/11/683)

⁴ COM (2001) 398 végleges, 2001.7.11.

⁵ COM (2010) 348 végleges

⁶ COM (2011) 206 végleges

⁷ COM (2010) 245 végleges, 2010.8.26., 13. o.

A szabályozás indokoltsága

„A választható közös európai adásvételi jog segíteni fogja az egységes piac, az európai gazdasági növekedés motorjának előmozdítását. Könnyű és olcsó módszert biztosít a vállalkozások számára, hogy új európai piacokra lépjenek, egyúttal jobb ajánlatokat és magas fokú védelmet kínál a fogyasztók számára” – nyilatkozta Reding alelnök, az EU jogérvényesülésért felelős biztosa.⁸ „A nemzeti jogszabályok félretolása helyett az Európai Bizottság ma szabad választáson, szubszidiaritáson és versenyen alapuló innovatív megközelítést alkalmaz.” A közös európai adásvételi jog megszünteti az akadályokat és maximalizálja a fogyasztók és vállalkozások előnyeit.⁹ A Bizottság által javasolt európai adásvételi szerződés segíthet felszámolni ezt az akadályt. Ha a terv valóra válik, a határon átvéelő kereskedelem könnyebbé válik, a fogyasztók pedig szélesebb választékból, olcsóbban vásárolhatnak, és mindeközben EU-szerte egyformán magas szintű védelmet élvezhetnek. Ha például kiderül, hogy a vásárolt termék hibás, a fogyasztók több jogorvoslati mód közül választhatnak. Ha úgy kívánják, felmondhatják a szerződést, és visszakapathatják a termék árát, de dönthetnek úgy is, hogy árendedmény fejében megtartják az árut, vagy kérhetik a termék cseréjét vagy megjavítását.

A jogorvoslati lehetőségek azok számára is rendelkezésre állnak, akik az internetről töltenek le – természetesen díj ellenében – zenét, filmet, szoftvert vagy más digitális terméket. Jelenleg az európaiak 44 %-a azt mondja, hogy nem vásárol külföldön, mert nem tudja, milyen jogok illetik meg.

1. A cégek számára nyújtott előnyök

Egy közös (azonban választható) szerződési jog esetén, amely egységes mind a 27 tagállamban, a kereskedőknek ezentúl nem kell a különböző nemzeti szerződési rendszerek használatából adódó bizonytalanságokkal küzdeniük. Egy ma közzétett Euro-barométer felmérés szerint az európai cégek 71 % nyilatkozott úgy, hogyha lehetősége lenne rá, egységes európai szerződési jogot alkalmazna valamennyi, más uniós tagállambeli fogyasztóval folytatott, határokon átnyúló adásvétel során.

A tranzakciós költségek csökkennek a határokon átnyúló kereskedelmet folytatni kívánó cégek számára: jelenleg a határokon átnyúló tranzakciókat lebonyolítani

⁸ <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/1175&format=DOC&aged=0&language=HU&guiLanguage=en>

⁹ http://ec.europa.eu/magyarorszag/press_room/press_releases/20111011_kozos_adasveteli_jog_hu.htm

kívánó vállalkozásoknak 27 eltérő nemzeti szerződési joghoz kell igazodniuk, ezeket le kell fordíttatniuk, ügyvédeket kell alkalmazniuk, ami átlagosan 10.000 euróba kerül számukra minden egyes új exportpiac vonatkozásában.

Segíti a kis- és középvállalkozásokat (kkv-k) az új piacokra való belépésben: jelenleg az uniós cégek mindössze 9,3 % forgalmazza termékeit másik tagállamban, és ezáltal legkevesebb 26 milliárd euró értékű kereskedelemről esnek el évente.

2. A fogyasztók számára nyújtott előnyök

Azonos, magas szintű fogyasztóvédelem valósul meg valamennyi tagállamban: a közös európai adásvételi jog a minőségre is garanciát jelent majd a fogyasztók számára. Lehetővé teszi például, hogy a hibás árut vásárolt fogyasztók szabadon válasszanak a jogorvoslati lehetőségek közül – akár hónapokkal a vásárlás időpontját követően. Ez azt jelenti, hogy a fogyasztó felmondhatja a szerződést, kérheti a termék cseréjét, javítását vagy árának csökkentését. Jelenleg a jogorvoslati lehetőségek közötti szabad választás csak 5 uniós tagállamban létezik (Franciaország, Görögország, Litvánia, Luxemburg, Portugália).

Növeli az átláthatóságot és a fogyasztók bizalmát: a fogyasztók minden esetben egyértelmű tájékoztatásban fognak részesülni, valamint beleegyeznek abba, hogy a szerződés a közös európai adásvételi jogon alapuljon. Ezen felül, saját anyanyelvükön egyértelmű felvilágosítást kapnak jogaikról egy tájékoztatóban.¹⁰

Következő lépések

A jogi aktus a választható közös európai adásvételi jogról szóló rendelet. Ez kötelező erővel nem bíró eszközt vezet be, mert túl messzire menne olyan irányelv vagy rendelet, amely kötelező európai szerződési joggal váltaná fel a nemzeti jogokat. Az új szabályok nem lépnek majd a tagállamok nemzeti jogszabályai helyébe, noha az egyes országok dönthetnek úgy, hogy országos szinten is alkalmazhatóvá teszik azokat. Az új uniós adásvételi jog csupán egy *önként* választható adásvételi szerződés lehetőségét kínálja fel azoknak a kereskedőknek, akik szeretnék termékeiket külföldön értékesíteni. A szerződés csak akkor lesz alkalmazható, ha az eladó felajánlja, a vásárló pedig elfogadja ezt a lehetőséget. Ahhoz, hogy az új jogszabály életbe lépjen, az EU országainak és az Európai Parlamentnek a jóvá-

¹⁰ <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/1175&format=DOC&aged=0&language=HU&guiLanguage=en>

hagyása szükséges. A Parlament 2011-ben már tartott szavazást ebben a kérdésben, melynek eredménye azt jelezte, hogy az intézmény támogatja a javaslatot.¹¹

A nemzetközi magánjogi rendelkezések a javaslat által érintett területen

A nemzetközi magánjog terén az Unió a jogválasztásról szóló jogi aktusokat fogadott el, elsősorban a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet (Róma I.)¹² illetve – a szerződéskötést megelőző tájékoztatási kötelezettségek körében – a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 2007. július 11-i 864/2007/EK európai parlamenti és tanács rendeletet (Róma II.).¹³ Az elsőként említett jogi aktus a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jog meghatározására vonatkozó szabályokat fekteti el, a második pedig a szerződésen kívüli – köztük a szerződést megelőző jognyilatkozatokból származó – kötelezettségekre vonatkozóakat szabályozza.

A Róma I. és a Róma II. rendeletet változatlanul alkalmazni kell, azokat nem érinti a javaslat. A határon átnyúló szerződésekre alkalmazandó jogot továbbra is meg kell állapítani. Erre a Róma I. rendelet szokásos alkalmazása révén kerül majd sor. Maguk a felek is meghatározhatják e jogot (Róma I. rendelet 3. cikke), ha pedig ezt nem teszik meg, akkor a Róma I. rendelet 4. cikkének alaphelyzetre vonatkozó szabályai alapján kerül megállapításra. Ami a fogyasztói szerződéseket illeti, a Róma I. rendelet 6. cikke (1) bekezdésének értelmében, ha a felek nem választották meg az alkalmazandó jogot, e jog a fogyasztó szokásos tartózkodási helyének joga. A közös európai adásvételi jog második szerződési jogi rendszer lesz az egyes tagállamok nemzeti jogrendszerén belül. Amennyiben a felek megállapodnak a közös európai adásvételi jog alkalmazásáról, annak szabályai lesznek az egyedüli alkalmazandó szabályok a hatálya alá tartozó ügyekben. Tehát amennyiben egy adott ügy a közös európai adásvételi jog hatálya tartozik, nincs helye bármely egyéb nemzeti szabály alkalmazásának. A közös európai adásvételi jog alkalmazására vonatkozó, említett megállapodás azt jelenti, hogy ugyanazon nemzeti jogrendszeren belüli két adásvételi jog között választanak, és ennél fogva nem

¹¹ http://ec.europa.eu/news/environment/111014_hu.htm

¹² HL L 177., 2008.7.4., 6. o.

¹³ HL L 199., 2007.7.31., 40. o.

minősül az alkalmazandó jog előzetes választásának a nemzetközi magánjog értelmében, és nem szabad azzal összetéveszteni.

Mivel a közös európai adásvételi jog nem terjed ki a szerződés összes vonatkozására (pl.: a szerződés jogellenessége, képviselet), a tagállami polgári jogok a szerződésre alkalmazandó hatályos szabályai továbbra is szabályozni fogják ezeket a fennmaradó kérdéseket. Azonban a Róma I. rendelet szokásos alkalmazása alapján a vállalkozások és a fogyasztók közötti ügyletekben korlátozások alá esik a jog megválasztása. Ha a felek a vállalkozások és a fogyasztók közötti ügyletekben a fogyasztó jogától eltérő tagállam jogát választják, e választás – a Róma I. rendelet 6. cikkének (1) bekezdésébe foglalt feltételek alapján – nem foszthatja meg a fogyasztót a szokásos tartózkodási helye szerinti jog kötelező rendelkezései által biztosított védelemtől [Róma I. rendelet 6. cikkének (2) bekezdése]. Az utóbbi rendelkezés ugyanakkor nem bírhat gyakorlati jelentőséggel, ha a felek az alkalmazandó nemzeti jog keretén belül a közös európai adásvételi jogot választották. Ennek oka az, hogy a választott ország jogának közös európai adásvételi jogába foglalt rendelkezései azonosak a fogyasztó országa szerinti közös európai adásvételi jog rendelkezéseivel. Ezért a fogyasztó országának jogszabályai szerinti kötelező fogyasztóvédelem szintje nem magasabb, és a fogyasztót nem fosztják meg a szokásos tartózkodási helye szerinti jogvédelemtől.

A javaslat jogi alapja

A javaslat létrehozza a közös európai adásvételi jogot. A javaslat a nemzeti szerződési jogok közelítését nem a már meglévő nemzeti szerződési jog módosításának előírásával valósítja meg, hanem az egyes tagállamok nemzeti jogán belüli második szerződési jogi rendszer létrehozásával, amely az e jog hatálya alá tartozó szerződések tekintetében a már meglévő nemzeti szerződési joggal párhuzamosan lesz hatályban. A közös európai adásvételi jognak a határon átnyúló szerződésre való alkalmazása választható, azaz a felek kifejezett megállapodása alapján önkéntes lenne.

A javaslat az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 114. cikkén alapul. A javaslat teljes körűen összehangolt szerződési jogi szabályokból álló egységes rendszert hoz létre, amely kiterjed fogyasztóvédelmi szabályokra. A közös adásvételi jogot olyan második szerződési jogi rendszernek kell tekinteni, amely a felek érvényes megállapodása alapján, a határon átnyúló ügyletek során áll rendelkezésre. Ez a megállapodás nem minősülne az alkalmazandó jog választásának a nemzetközi magánjogi rendelkezések értelmében, és azzal nem szabad összetéveszteni. Ellenkezőleg, erre a választásra a nemzetközi magánjogi szabályok

szerint alkalmazandó nemzeti jogon belül kerülne sor. Az EUMSZ 114. cikkének (3) bekezdésével összhangban a közös európai adásvételi jog magas szintű fogyasztóvédelmet biztosítana saját kötelező szabályainak megalkotása révén, amelyek fenntartják vagy növelik a meglévő uniós fogyasztóvédelmi jog által a fogyasztók számára biztosított védelmi szintet.

A javaslat úgy rendelkezik, hogy a közös európai adásvételi jogot vagy a rendelet bármely más rendelkezését az annak alkalmazását követő 5 év elteltével felül kell vizsgálni, többek között a vállalkozások közötti szerződések tekintetében a hatály további kiterjesztésének szükségességére, a digitális tartalom területén megvalósuló piaci és technológiai fejleményekre, valamint az uniós vívmányok jövőbeni fejlődésére. E célból a Bizottság jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, szükség esetén a rendelet módosítására irányuló javaslatokkal együtt.

A javaslat tartalmi elemzése

A javaslat három részből áll: egy rendeletből, a rendelet I. mellékletéből, amely a szerződési jogi szabályokat (a közös európai adásvételi jogi szabályokat) tartalmazza, és a szabványos tájékoztatót tartalmazó II. mellékletből.

1. A rendelet

A rendelet 1. cikke tartalmazza a rendelet célját és tárgyát. A 2. cikk a rendeletben használt kifejezések meghatározását részletezi. Míg néhány fogalom meghatározás már létezik a vonatkozó közösségi vívmányokban, mások olyan fogalmak, amelyeket itt határoznak meg első ízben.

A 3. cikk magyarázza meg a szerződési jog szabályainak választható jellegét az áru adásvételére, a digitális tartalom szolgáltatására és a kapcsolódó szolgáltatás nyújtására irányuló, határon átnyúló szerződések esetén. A 4. cikk tartalmazza a rendelet területi hatályát, amely a határon átnyúló szerződésekre korlátozódik.

Az 5. cikk megállapítja, hogy a tárgyi hatály kiterjed az áruk adásvételére, a digitális tartalomszolgáltatására és a kapcsolódó szolgáltatásokra vonatkozó szerződésekre. A 6. cikk kizárja az alkalmazási körből a vegyes szerződéseket és részletfizetéssel történő értékesítést.

A 7. cikk határozza meg a személyi hatályt, amely kiterjed a vállalkozók és fogyasztók közötti szerződésekre és azokra a vállalkozók közötti szerződésekre, ahol legalább a felek egyike kkv.

A 8. cikk fejt ki azt, hogy a közös európai adásvételi jog választásához szükség van a felek erről szóló megállapodására. A vállalkozás és a fogyasztó közötti szerződésekben a közös európai adásvételi jog választása csak akkor érvényes, ha a fogyasztó ebbe történő beleegyezését egy olyan kifejezett nyilatkozat tartalmazza, amely elkülönül a szerződéskötésre irányuló megállapodásra vonatkozó jognyilatkozattól.

A 9. cikk a közös európai adásvételi jogra vonatkozó több tájékoztatási követelményt tartalmaz a kereskedő és a fogyasztó közötti szerződések vonatkozásában. A fogyasztónak különösen a II. mellékletben meghatározott tájékoztatót kell megkapnia.

A 10. cikk előírja a tagállamok számára, hogy gondoskodjanak szankciók bevezetéséről arra az esetre, ha a kereskedők megsértik a 8. és 9. cikkbe foglalt különös követelményeknek való megfelelési kötelezettséget.

A 11. cikk magyarázza meg azt, hogy a közös európai adásvételi jog választásának érvényessége esetén ez lesz az egyetlen alkalmazható jog a rendelkezéseinek hatálya alá tartozó kérdésekben, és ennek megfelelően más nemzeti szabályok nem alkalmazandók az e jog hatálya alá tartozó ügyekben. A közös európai adásvételi jog választása visszamenőleges hatállyal bír a szerződéskötést megelőző tájékoztatási kötelezettségeknek való megfelelés és az azok elmulasztásával kapcsolatos jogorvoslatok tekintetében.

A 12. cikk tisztázza, hogy a rendelet nem sérti a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelvbe¹⁴ foglalt tájékoztatási kötelezettségeket. A 13. cikk lehetőséget biztosít a tagállamoknak olyan jogszabályok elfogadására, amelyek lehetővé teszik a közös európai adásvételi jog alkalmazását a felek számára azok kizárólagosan belföldi ügyletei során is, és az olyan kereskedők között megkötött szerződésekben, amelyek egyike sem kkv.

A 14. cikk előírja a tagállamok számára, hogy küldjenek értesítést a bíróságaik által hozott azon jogerős ítéletekről, amelyek a közös európai adásvételi jog rendelkezéseit vagy a rendelet bármely más rendelkezését értelmezik. A Bizottság ezeket az ítéleteket egy adatbázisban gyűjti össze. A 15. cikk felülvizsgálati rendelkezést tartalmaz. A 16. cikk tartalmazza a hatálybalépés időpontját, ami a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik nap.

2. Az I. Melléklet

Az I. Melléklet tartalmazza magát a közös európai adásvételi jog szövegét.

¹⁴ HL L 376., 2006.12.27., 36. o.

Az **I. rész** a „Bevezető rendelkezések” címet viseli, ezek a szerződési jog azon általános elvei, amelyeket minden félnek tiszteletben kell tartania a tevékenysége során, mint például a jóhiszeműség és atisztesség elve. A szerződési szabadság alapelve szintén biztosítja a feleket arról, hogy – a kifejezetten kötelezőként megjelölt szabályok, például a fogyasztóvédelmi rendelkezések kivételével – eltérhetnek a közös európai adásvételi jog szabályaitól. Itt határozza meg a jóhiszeműség és tisztesség elvét, az együttműködés kötelezettségét, az értelmezés elvét és az ésszerűség elvét. Az I. rész mondja ki továbbá az alaki követelmények általános hiányát, a szerződés így nincs alaki követelményekhez kötve. Ez a rész tartalmazza továbbá az egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek sorsát. Általánosságban szerepelnek a szerződés felmondásának szabályai és a egyes szerződések kérdése is. A 10. cikk külön kitér az értesítés fogalmára, mely alapján minden nyilatkozat, amely joghatás kiváltására irányul értesítésnek minősül. Ebben a részben részletezik a határidő számítását is. Végül az első rész az egyoldalú nyilatkozatok és magatartások meghatározásával zár.

II. rész A szerződés megkötésére vonatkozó szabályokat tartalmazza. Ez a felek arra vonatkozó joga, hogy a szerződéskötést megelőzően tájékoztatást kapjanak a legfontosabb tudnivalókról, és a két fél közötti megállapodás megkötésének szabályait tartalmazza. Ez a rész külön rendelkezéseket tartalmaz arról is, hogy a fogyasztó jogosult elállni a távollevők között kötött és üzlethelyiségen kívül kötött szerződéstől. Végezetül a szerződés a tévedés, csalás, fenyegetés vagy tisztességtelen kihasználás miatti megtámadására vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaz.

III. rész „A szerződés tartalmának értékelése” című rész, általános rendelkezéseket tartalmaz arra nézve, hogy kétség esetén miként kell értelmezni a szerződési feltételeket. E rész olyan szabályokról is szól, amelyek a szerződések tartalmára és joghatására, valamint az esetleg tisztességtelen és ezért érvénytelen szerződési feltételekre vonatkoznak.

IV. rész „Az adásvételi szerződés feleinek kötelezettségei és a rendelkezésükre álló jogorvoslatok” címmel az adásvételi szerződések és a digitális tartalom szolgáltatására irányuló szerződések sajátos szabályait, az eladó és a vevő kötelezettségeit részletezi. Ez a rész tartalmazza továbbá a vevő és az eladó részéről történő szerződésszegéshez kapcsolódó jogorvoslatokra vonatkozó szabályokat is.

V. rész a „Kapcsolódó szolgáltatási szerződés feleinek kötelezettségei és a rendelkezésükre álló jogorvoslatok”. Ez azokra az esetekre terjed ki, amikor az eladó az áruk adásvételére vagy digitális tartalom szolgáltatására vonatkozó szerződéssel szoros összefüggésben bizonyos szolgáltatásokat, mint például üzembe helyezést, javítást, vagy karbantartást teljesít. Ez a rész azt fejt ki, hogy ilyen helyzetben

milyen speciális szabályokat kell alkalmazni, különös tekintettel a felek ilyen szerződések alapján fennálló jogaira és kötelezettségeire.

VI. rész a „*Kártérítés és kamat*” címet viseli, kiegészítő közös szabályokat tartalmaz a károk megtérítéséről és a késedelmes fizetés esetén irányadó kamatról.

VII. rész az eredeti állapot helyreállításának szabályait mutatja be, továbbá azokat a szabályokat, amelyek a szerződés megtámadása vagy felmondása esetén viszszaosztályozandó dolgokra vonatkoznak.

VIII. rész az elévülés fogalmát határozza meg, az időmúlásnak a szerződés szerinti jogok gyakorlására kifejtett hatását szabályozza.

1. függelék: tartalmazza az elállásra vonatkozó tájékoztatási mintát, amit a kereskedőnek át kell adnia a fogyasztó számára a távollevők közötti vagy üzlethelyiségen kívüli szerződés megkötése előtt;

2. függelék az elállási formanyomtatványt határozza meg.

3. A II. Melléklet

A II. Melléklet a közös európai adásvételi jogra vonatkozó szabványos tájékoztatót tartalmazza, amelyet a kereskedőnek át kell adnia a fogyasztónak a megállapodás megkötése előtt.

Zárszó

A fogyasztóvédelmi jog alapja a fogyasztás szükségletének és a termelésnek az egymásra utaltságában keresendő. A termelés és a fogyasztás közötti egyensúly megbomlása a fogyasztó és a termelő, illetve eladó, szolgáltató közötti gazdasági erőviszonyokat is átírhatja, és ezt a gazdasági jelenséget a jog szintjén is le kell képezni. A fogyasztó és a gazdálkodó szervezet közötti ideális egyensúly megteremtéséhez a jog eszközeit is biztosítani kell, amely alapján a gyengébb gazdasági helyzetben lévő fogyasztó egyenlő eséllyel léphet fel a sokszor nagyhatalmú multinacionális cégekkel szemben.¹⁵

Az Európai Közösség fogyasztóvédelmi programjainak célkitűzéseit az utóbbi években inkább a minőségi, mintsem a mennyiségi szemlélet érvényesülése jellemzi. Célkitűzéseiben a vezérelv a belső piac által összekapcsolt nemzeti jogok olyan mértékű harmonizációja, amely az Unió állampolgárai számára a határokon átnyúló ügyletek esetében is a magas szintű biztonságot és jogvédelmet tesz lehe-

¹⁵ MISKOLCI BODNÁR – SÁNDOR 2010, 22. o.

tővé.¹⁶ A szerződési jog harmonizálása elengedhetetlen az egységes európai piac megfelelő működése szempontjából, ahol az eltérő tagállami jogok miatt európai szinten kialakult kereskedelmi korlátok és piaci torzulások felszámolása érdekében létfontosságú a főbb vonalakban egységes szabályozási koncepció.¹⁷ Erre nyújt megoldást az új közös európai adásvételi jog rendeletről szóló javaslat.

Hazánkban az új Polgári Törvénykönyv Bizottsági Javaslat¹⁸ is előremutatóan rendezi a fogyasztók helyzetét. E szabályok közé taroznak például: a fogyasztóval szembeni többletkövetelés szerződéses tartalommal válása című rész; a semmisségi szabályok között a fogyasztói jogot csorbító feltételek, a tisztességtelen kikötést részletező szabályok; a fogyasztó által vállalt kezesség esete és a fogyasztó által vállalt garancia is.

Felhasznált irodalom

FAZEKAS Judit: Fogyasztóvédelmi jog. Complex Kiadó, Budapest, 2007

MISKOLCI BODNÁR Péter – SÁNDOR István: A fogyasztóvédelmi jog magyar szabályozása. Patrocinium, Budapest, 2010

KADNER GRAZIANO, Thomas – BÓKA János: Összehasonlító szerződési jog. Complex Kiadó, Budapest, 2010

VÉKÁS Lajos: Az új Polgári Törvénykönyv elméleti előkérdései. HVG-ORAC, Budapest, 2001

VÉKÁS Lajos: Az új Polgári Törvénykönyv Bizottsági Javaslat magyarázatokkal. Complex Kiadó, Budapest, 2012

VÉKÁS Lajos: Szakértői Javaslat az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez. Complex Kiadó, Budapest, 2008

¹⁶ FAZEKAS 2007, 20. o.

¹⁷ KADNER GRAZIANO – BÓKA 2010, 69. o.

¹⁸ VÉKÁS 2012, 380. o.

